

I. PROCEDURY WEWNĄTRZSZKOLNE DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW

1. Procedura postępowania w przypadku wypadku ucznia
 2. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia uciezki ucznia z zajęć
 3. Procedura postępowania w przypadku braku opieki nad dzieckiem po zajęciach
 4. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia
 5. Procedury postępowania z dzieckiem przewlekle chorym
 6. Procedura postępowania w przypadku ataku padaczki u ucznia
 7. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy w szkole
 8. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia
 9. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec pracowników szkoły, rodziców lub opiekunów
 10. Zasady zwalniania ucznia z zajęć lekcyjnych
 11. Zasady usprawiedliwiania nieobecności uczniów
 12. Interwencyjne:
 - 1) Procedura postępowania w przypadku posiadania niebezpiecznych przedmiotów
 - 2) Procedura postępowania w przypadku posiadania alkoholu, palenia papierosów
 - 3) Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o zażywanie używek
 13. Procedura postępowania w sytuacji kryzysowej – samookaleczenia, myśli samobójcze
 14. Procedura postępowania w przypadku samookaleczenia ucznia
 15. Procedury organizacji wycieczek szkolnych
 16. Procedura postępowania z uczniem stwarzającym problemy wychowawcze
 17. Procedura procesu adaptacyjnego uczniów klas pierwszych
 18. Procedura procesu adaptacyjnego uczniów klas czwartych
 19. Zasady odbywania dyżurów nauczycielskich
 20. Regulamin zachowania uczniów podczas przerw międzylekcyjnych
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kębtowie

II. Sposoby zapoznawania z ww. procedurami uczniów, rodziców i nauczycieli

III. Zadania nauczycieli związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

1. Procedura postępowania w przypadku wypadku

1. **Pracownik szkoły**, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2. O każdym wypadku należy niezwłocznie zawiadomić:

- 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego,
- 2) pracownika służby bhp,
- 3) organ prowadzący szkołę lub placówkę,
- 4) radę rodziców.

3. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

4. Rejestr wypadków prowadzony jest zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia.

5. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im w przyszłości tzn. 2 razy w roku omawia, co należy zrobić i co zostało zrobione.

6. Jeśli zdarzy się wypadek uczniowski na zajęciach w obiekcie szkolnym lub w czasie przerwy, **każdy nauczyciel, który jest świadkiem**, natychmiast wykonuje następujące czynności:

- 1) zawiadamia Dyrektora szkoły,
- 2) gdy nauczyciel ma w tym samym czasie zajęcia, prosi o nadzór nad swoją grupą nauczyciela uczącego w najbliższej sali,

- 3) nauczyciel przekazuje poszkodowanego Dyrektorowi, który podejmuje dalszą odpowiedzialność za udzielenie pomocy,
- 4) jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub wykonania szkicu,
- 5) jeżeli wypadek zdarzył się w godzinach wieczornych (np. zabawy, dyskoteki itp.), w czasie, gdy nie ma Dyrektora szkoły, nauczyciel sam decyduje o postępowaniu. W każdym trudniejszym przypadku wzywa się pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie Dyrektora, a następnie zawiadamia rodziców.
7. Jeśli wypadek zdarzy się w czasie wycieczki (biwaku), wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

2. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia ucieczki ucznia z zajęć

1. Każdy nauczyciel prowadzący zajęcia lekcyjne jest zobowiązany do sprawdzenia listy obecności uczniów i dokonania wpisu do dziennika lekcyjnego na początku zajęć.
2. W przypadku stwierdzenia różnicy w stosunku do poprzedniej lekcji należy podjąć próbę ustalenia stanu faktycznego (zapytać uczniów, sprawdzić zgodnie z procedurą zwalniania z zajęć).
3. Przy braku informacji **o przyczynie nieobecności ucznia na lekcji** jest podejrzenie o uciezkę z zajęć i w najkrócej możliwym czasie nauczyciel jest zobowiązany powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności dyrekcję szkoły.
4. Zawiadomiona osoba:
 - a) zdobywa dodatkowe informacje mogące wyjaśnić miejsce pobytu ucznia czy sposób opuszczenia szkoły,
 - b) przekazuje informację o nieobecności dziecka rodzicom telefonicznie i robi adnotację o tym fakcie w dzienniku zajęć w rubryce „Kontakty z rodzicami”.
5. Wychowawca klasy zobowiązany jest do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji w tym samym dniu – należy potwierdzić obecność dziecka w tym samym dniu.
6. Ucieczki z zajęć lekcyjnych nie podlegają procedurze zwalniania i usprawiedliwiania nieobecności, a także mają odzwierciedlenie w kryteriach oceny zachowania ucznia, zgodnie ze statutem szkoły.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

3. Procedura postępowania w przypadku braku opieki nad dzieckiem po zajęciach

Gdy dziecko odmawia powrotu do domu, gdy dziecko odbierają nietrzeźwi rodzice lub opiekunowie lub brak jest kontaktu z rodzicami lub opiekunami po zajęciach – należy powiadomić dyrekcję szkoły.

1. W oparciu o wcześniejszą diagnozę należy przekazać dziecko osobom uprawnionym (wskazanym wcześniej przez rodziców lub opiekunów).
2. Jeżeli nie ma osób uprawnionych należy odwieźć dziecko do świetlicy – placówki wsparcia dziennego, z którą szkoła zawarła porozumienie lub do całodobowej placówki interwencyjnej (np. pogotowie opiekuńcze) niezależnie od zgody rodziców lub opiekunów dziecka.
3. Jeżeli sytuacja nie miała miejsca jednorazowo lub dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej, należy powiadomić pisemnie sąd rodzinny oraz dostarczyć dokumentację z przeprowadzonych działań szkoły.

DYREKTOR

mgr Renata Grzenia

4. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o złym samopoczuciu ucznia zapewnia mu opiekę, doprowadza go na przerwie do sekretariatu i powiadamia rodziców o fakcie złego samopoczucia.

2. Jeśli nauczyciel ma w tym samym czasie zajęcia z klasą czeka do zakończenia lekcji lub powiadamia telefonicznie sekretariat o fakcie złego samopoczucia ucznia, wskazując konieczność powiadomienia rodziców.

3. Podczas rozmowy z rodzicami należy ustalić;

- potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica do szkoły,
- godzinę odbioru dziecka ze szkoły w danym dniu,
- potrzebę zorganizowania powrotu do domu np. sam lub pod opieką innych osób,
- potrzebę wezwania pogotowia.

Informacje o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

Opracowano na podstawie publikacji „One są wśród nas” zamieszczonych na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania.

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, dyrektor, nauczyciel powinien:

1. Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
2. Zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;

W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

DZIECKO Z ASTMA

Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby.

OBJAWY

Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasiloną możemy zauważyć, że usta dziecka a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący. Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje.

W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewnie lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund. Po wykonaniu pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.

W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe.

W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

NAKAZY

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.

tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia- stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: - badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii.

W każdej szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce, w którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie krwi oraz wykonać wstrzyknięcia insuliny.

OBJAWY HIPOGLIKEMII - niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.
14. Drgawki.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

NIE WOLNO

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
2. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
3. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

Jeżeli do ww. objawów dołączą:

1. ból głowy, ból brzucha.
2. nudności i wymioty.
3. ciężki oddech. może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej.

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy.
2. Skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1 litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii),
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Niezbędny szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą

– każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka.

5. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
6. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
7. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
8. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
9. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
10. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów,
11. motywowanie do aktywności.

Procedura postępowania w przypadku ostrych reakcji alergicznych

Najczęstszymi substancjami wywołującymi uczulenia są:

- ▲ **leki** – np. penicylina, aspiryna i inne niesterydowe leki przeciwzapalne;
- ▲ **środki kontrastowe** – jodowe, insulina, szczepionki i surowice odpornościowe;
- ▲ **pokarmy** – skorupiaki, białko jaja, orzechy ziemne, środki konserwujące żywność;
- ▲ **jady owadów** – np. osy, pszczoły, szerszenia, mrówki, trzmiela;
- ▲ **czynniki fizyczne** wywołujące nietypowe reakcje uczuleniowe, takie jak: zimno czy wysiłek fizyczny.

Objawami reakcji uczuleniowych są najczęściej zmiany na skórze, takie jak: wysypka ze świądem lub bolesnością, obrzęki skóry i błon śluzowych /np. usta, powieki/ lub przekrwienie gałek ocznych, z jamy nosowej może wydobywać się wydzielina przypominająca katar, możliwy także kaszel i odkrztuszanie.

W rozwijającej się reakcji uczuleniowej objawy będą postępowały. Oprócz powyższych mogą wystąpić także: obrzęk języka, obrzęki w obrębie krtani oraz skurcz oskrzeli dający słyszalny świszczący lub chrapiący oddech, chrypkę wraz z przyspieszonym oddechem. Objawy te mogą sugerować reakcję ogólną.

Zasady postępowania

- Oceń sytuację i skontroluj czynności życiowe.
- Jeśli występuje kontakt z substancją uczulającą, usuń ją. Usunąć ją możesz za pomocą chusteczki, opatrunku z apteczki podręcznej; następnie zmyj resztki substancji wodą z mydłem. Gdy substancja ma kontakt z okiem, wypłucz je czystą wodą, stosując zasadę przemywania od spojówki na zewnątrz.
- **Pamiętaj, aby nie wcierać substancji w skórę!**
- Jeśli dziecko spożyło substancję, na którą jest silnie uczulone, możesz polecić dziecku spowodowanie wymiotów. Zmniejszenie ilości tej substancji, która wchłonie się z przewodu pokarmowego, może pozytywnie wpłynąć na nasilenie reakcji.
- **Pamiętaj! Wymiotów nie wolno prowokować u nieprzytomnych!** Może to doprowadzić do niedrożności dróg oddechowych.

może mieć bezpośredniego kontaktu ze skórą – owiń worek z wodą i lodem płótnem.

- ▲ Zastosuj opatrunek uciskowy /jak w krwotokach/. Miejscowy ucisk na naczynia krwionośne spowolni rozprzestrzenianie się antygeny z miejsca użądlenia.
- ▲ Zadbaj, aby dziecko nie wykonywało wysiłku ani biernych ruchów. Wysilek, ruchy bierne czy rozcieranie miejsca użądlenia mogą przyspieszyć rozprzestrzenianie się antygeny.
- ▲ **W przypadku użądleń wewnątrz jamy ustnej schładzanie metodą ssania kostki lodu jest niedozwolona!** Obrzęk może zaburzyć połykanie, a zaaspirowany lód /gdy wpadnie do krtani/ wywołać niedrożność dróg oddechowych.
- ▲ Obserwuj poszkodowanego, zwracając uwagę na wystąpienie na powierzchni skóry użądzonego dziecka pokrzywki czy rumienia /tzw. zmiany rozsiane/ oraz wycieku z nosa, łzawienia, zaburzenia słuchu /ograniczenie słuchu, dzwonienie w uszach/, odczuwanie lęku, bólu głowy. Kontroluj, czy występują zmiany w stanie przytomności.
- ▲ Narastanie wymienionych objawów sugeruje wystąpienie nasilonej reakcji nadwrażliwości /anafilaktycznej/.
- ▲ **Obserwuj dziecko, zwracając szczególną uwagę na:**
 - zaburzenia lub utratę przytomności,
 - duszność i/lub nieobecna wcześniej chrypka,
 - obrzęk języka,
 - obrzęki ust, policzków, powiek.
 - Objawy te mogą zagrażać życiu. Jeśli chore dziecko ma przepisany przez lekarza lek, który należy podać w takiej sytuacji – pomóż go zażyć. Lekiem takim jest **ampulkostrzykawka z adrenaliną**.
 - Postępuj zgodnie z załączoną instrukcją obrazkową lub pisemną.
 - Jeśli w stanie użądzonego dziecka nastąpi zmiana stanu przytomności lub brak oddechu, wdróż odpowiednie postępowanie.
- Poinformuj rodziców lub opiekunów prawnych dziecka.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

6. Procedura postępowania w przypadku ataku padaczki u ucznia.

1. Zachować spokój – napad mija po 2-3 minutach.
2. Zapewnić uczniowi bezpieczne miejsce i spokój – gdy jest niespokojny, pobudzony – próbować łagodnie go uspokajać.
3. Być przy uczniu w czasie napadu pilnując, aby nie doznał obrażeń – gdy chory upadnie, należy delikatnie podtrzymać mu głowę, aby w czasie drgawek nie doszło do jej mechanicznych urazów.
4. Ułożyć ucznia na boku w tzw. Pozycji bezpiecznej – uniknie się wówczas zakrztuszenia lub zadławienia się chorego. Ślina i piana na ustach jest normalnym objawem napadu i powinna mieć drogę odpływu.
5. Poluzować uczniowi kołnierzyk koszuli, rozpiąć guzik pod szyją.
6. Pamiętać, by nie przyciskać chorego mocno do podłoża.
7. Nie wciskać choremu nic twardego między zęby.
8. Poinformować dyrektora szkoły lub osobę, która go zastępuje o zaistniałej sytuacji.
9. Powiadomić pogotowie ratunkowe, gdy napad się przedłuża i trwa ponad 7 minut.
10. Pomagając uczniowi mającemu napad padaczkowy, należy pamiętać o tym, żeby:
 - nie przenosić go, nie podnosić i nie szarpać;
 - nie próbować go „cucić” polewając wodą czy bijąc po twarzy;
 - nie wkładać mu niczego do ust – rozwieranie ust może spowodować obrażenia jamy ustnej;
 - nie próbować stosować sztucznego oddychania – na początku dużego napadu padaczkowego dziecko może przez pewien czas nie oddychać nawet do 30 sekund;
 - nie używać wobec niego siły – dziecko ma podczas napadu zawężoną lub zniesioną świadomość, może źle zrozumieć intencje i zareagować na nie agresją.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM

W SZKOLE

DZIECKO Z PADACZKA

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nie prowokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotnie uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane). Napady pierwotnie uogólnione

1. Napady nieświadomości, najczęściej kilkusekundowa utrata kontaktu z otoczeniem. Atypowym napadom nieświadomości mogą towarzyszyć mruganie lub gwałtowne 5 ruchy o niewielkim zakresie w obrębie ust.
2. Napady atoniczne – napad spowodowany nagłym i krótkotrwałym obniżeniem napięcia mięśniowego w określonych grupach mięśni.
3. Napady toniczne – występuje głównie u małych dzieci zazwyczaj podczas zasypiania lub budzenia; charakteryzuje się nagłym, symetrycznym wzrostem napięcia mięśni w obrębie kończyn i tułowia.
4. Napady toniczno-kloniczne – w fazie tonicznej dochodzi do nagłej utraty przytomności, skurczu mięśni, zatrzymania oddechu; faza kloniczna charakteryzuje się rytmicznymi, gwałtownymi skurczami mięśni kończyn i tułowia, następnie przechodzi w kilkuminutową śpiączkę.
5. Napady kloniczne – napady głównie u niemowląt i małych dzieci, częściej w przebiegu gorączki, cechują je symetryczne skurcze mięśni kończyn występujące seriami.
6. Napady miokloniczne – charakteryzują się gwałtownymi synchronicznymi skurczami mięśni szyi, obręczy barkowej, ramion i ud przy względnie zachowanej świadomości chorego.

Napady częściowe

1. Napady częściowe z objawami prostymi –świadomość w czasie napadów jest na ogół zachowana, zwykle napady dotyczą określonej okolicy np. ręki lub ust.
2. Napady częściowe z objawami złożonymi – niektórym napadom mogą towarzyszyć zaburzenia świadomości o charakterze omamów i złudzeń; pacjent ma wrażenie, że już

znajdował się w danej sytuacji życiowej lub przeciwnie, że nie zna sytuacji i przedmiotów, z którymi w rzeczywistości się już stykał, do tego typu napadów zaliczane są także napady psychoruchowe z towarzyszącymi im różnymi automatyzmami (cmokanie), u dzieci mogą niekiedy występować napady nietypowe, manifestujące się klinicznie bólami brzucha, głowy, omdleniami, napadami lęku itp.

3. Napady częściowe wtórnie uogólnione – rozpoczyna się zwykle od napadowych mioklonicznych lub klonicznych skurczów ograniczonych do określonych grup mięśni, aby następnie rozprzestrzenić się i doprowadzić do wtórnie uogólnionego napadu toniczno-klonicznego (tzw. napadu dużego).

Zespoły padaczkowe wieku dziecięcego – zespół Westa, zespół Lennoxa-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomo padaczkowe. Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

7. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy w szkole

Cel procedury

Procedura ma zapewnić higieniczne warunki pobytu dzieci w szkole oraz chronić przed rozprzestrzenieniem się wszawicy w placówce.

Zakres procedury

Procedura dotyczy postępowanie w przypadku stwierdzenia wszawicy w szkole.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności

1. **Rodzice (opiekunowie prawni):** muszą mieć świadomość konieczności monitorowania na bieżąco czystości skóry głowy własnego dziecka.
2. **Nauczyciele:** zobowiązani są do natychmiastowego zgłaszania dyrektorowi szkoły sygnałów dotyczących pojawienia się wszawicy w placówce.
3. **Pracownicy obsługi:** winni zgłosić swoje podejrzenia, co do wystąpienia wszawicy w danej grupie, klasie nauczycielowi, bądź dyrektorowi.

Opis procedury

Zgoda rodziców na objęcie dziecka opieką (w tym również opieką zdrowotną przez pielęgniarkę) jest równoznaczna z wyrażeniem zgody na dokonanie w przypadku uzasadnionym przeglądu czystości skóry głowy dziecka.

1. Podczas wywiadówek wychowawcy mają obowiązek przypomnieć rodzicom o konieczności monitorowania czystości skóry głowy dziecka.
2. Dyrektor szkoły zarządza dokonanie przez pielęgniarkę kontroli czystości skóry głowy wszystkich dzieci w klasie, z zachowaniem zasady intymności (kontrola indywidualna w gabinecie pielęgniarki).
3. Pielęgniarka zawiadamia wychowawcę klasy, który powiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby pielęgniarka instruuje rodziców o sposobie działań, informuje też o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników i monitoruje skuteczność działań, jednocześnie informuje dyrektora szkoły o wynikach kontroli i skali zjawiska.

4. Dyrektor lub upoważniona osoba (nauczyciel), w przypadku 2-krotnego w odstępie 7-dniowym stwierdzeniu istnienia problemu związanego z wszawicą w klasie, informuje wszystkich rodziców o występowaniu wszy, z zaleceniem codziennej kontroli czystości głowy dziecka oraz czystości głów domowników z zastrzeżeniem że powiadomiony zostanie GOPS.
5. W przypadku, gdy rodzice zgłoszą trudności w przeprowadzeniu kuracji (np. brak środków na zakup preparatu), dyrektor szkoły we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej, udzielają rodzicom lub opiekunom niezbędnej pomocy.
6. Pielęgniarka po upływie 7 -10 dni kontroluje ponownie stan czystości skóry głowy dzieci po przeprowadzonych zabiegach higienicznych przez rodziców.
7. W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, pielęgniarka zawiadamia o tym dyrektora szkoły w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków (zawiadomienie ośrodka pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia potrzebnego wsparcia).

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

8. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Należy przeprowadzić rozmowę z uczniem uświadamiając mu jego nieodpowiednie zachowanie.
2. W formie pisemnej poinformować rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu.
3. Przeprowadzić rozmowę z rodzicem (prawnym opiekunem) pogłębiając wiedzę na temat ucznia, jego rozwoju intelektualnego, społecznego i emocjonalnego.
4. Powiadomić pedagoga szkolnego.
5. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami, analizuje przyczyny zaburzonego zachowania ucznia, pomagając rodzicom w doborze metod wychowawczych, zakłada uczniowi „Indywidualną teczkę obserwacji ucznia” oraz opracowuje i realizuje indywidualny lub grupowy program terapeutyczny.
6. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.) wychowawca, w porozumieniu z rodzicami dziecka, proponuje zgłoszenie się na badania psychologiczne w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia ucznia.
7. w sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia, kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego – Wydział Rodzinny i Nieletnich o zbadanie sytuacji rodzinnej.

9. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec pracowników szkoły, rodziców lub opiekunów

1. Dyrektor powiadamia policję (numer 997), Pogotowie Ratunkowe (numer 999).
2. Dyrektor informuje pisemnie o takim zdarzeniu dzielnicowego i Sąd Rodzinny wraz z przekazaniem kompletu dokumentów. Informuje o tym właściwy ośrodek pomocy społecznej.

DYREKTOR

mgr Renata Grzenia

10. Zasady zwalniania ucznia z zajęć lekcyjnych

Uczeń ma prawo do zwolnienia z zajęć lekcyjnych na następujących zasadach:

- 1) uczeń może zostać zwolniony z zajęć lekcyjnych na pisemną prośbę rodziców/opiekunów dziecka,
- 2) uczeń może zostać zwolniony z zajęć lekcyjnych, gdy rodzic/opiekun osobiście przyjdzie do szkoły po dziecko i uzgodni zabranie dziecka z wychowawcą lub nauczycielem aktualnie uczącym go, co zostanie odnotowane w dzienniku lekcyjnym w „Kontaktach z rodzicami”,
- 3) uczeń może zostać zwolniony z zajęć lekcyjnych w przypadku, gdy wychowawca lub pracownik sekretariatu uzyska w rozmowie telefonicznej zgodę rodzica/opiekuna dziecka na zwolnienie z zajęć, co zostanie odnotowane w dzienniku lekcyjnym w „Kontaktach z rodzicami”.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

11. Zasady usprawiedliwiania nieobecności uczniów

1. Nieobecności ucznia w szkole usprawiedliwiane są w formie pisemnej przez rodzica/opiekuna dziecka lub **w wersji e – mail w dzienniku elektronicznym w „Kontaktach z rodzicami”**.

2. **Nieobecności ucznia usprawiedliwione w formie pisemnej przechowuje się w specjalnej kopercie „usprawiedliwienia” w teczce wychowawcy.**

3. Nieobecności ucznia w szkole powinny być usprawiedliwione w przeciągu 7 dni od powrotu dziecka do szkoły – w późniejszym terminie godziny te nie będą usprawiedliwione.

DYREKTOR

mgr Renata Grzenia

12. Interwencyjne:

1) Procedura postępowania w przypadku posiadania niebezpiecznych przedmiotów

Typu: kij bejsbolowy (baseballowy), nóż, przedmioty przypominające broń palną, gaz itd. w szkole

Jeżeli substancja lub przedmiot może spowodować powszechne zagrożenie, ewakuować szkołę wg przyjętych procedur.

Jeżeli substancja lub przedmiot stanowi istotne zagrożenie dla życia lub zdrowia (np. broń), należy je odebrać. Jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować dziecko, sprawować nad nim pieczę i wezwać Policję (nr 997; pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi Policja).

W uzasadnionych przypadkach wezwać Policję, pogotowie ratunkowe (nr 999 lub inne służby specjalistyczne (np. pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, Straż Pożarną).

Powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.

Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców/prawnych opiekunów lub Policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel. Po ewentualnym przyjeździe Policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy).

2) Procedura postępowania w przypadku posiadania alkoholu, palenia papierosów

Powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.

Telefonicznie lub w razie potrzeby pisemnie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych; zaprosić do współpracy nad rozwiązaniem problemu.

W przypadku posiadania przez małoletniego alkoholu podjąć próbę jego odebrania poprzez wydanie polecenia. Jeżeli uczeń

odmawia, w miarę możliwości odebrać bagaż lub opakowanie, w którym alkohol się znajduje, przenieść w bezpieczne miejsce, zabezpieczyć przed dostępem innych. Jeżeli uczeń nie wydaje alkoholu, wezwać Policję (nr 997; pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi Policja).

Przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami,

3) Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o zażywaniu używek

gdy uczeń jest w stanie wskazującym na użycie alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych

Zapewnić bezpieczeństwo przez odizolowanie.

W miarę możliwości ustalić, jaką substancję dziecko zażyło, w jakiej ilości, kiedy i który raz się to zdarzyło oraz jakie jest jej źródło pochodzenia.

Wezwać pogotowie ratunkowe (nr 999) i podać ustalone informacje.

Udzielić pierwszej pomocy - powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.

Powiadomić Policję (nr 997 lub rejonowy komisariat) i podać ustalone informacje (o dalszym postępowaniu wobec dziecka decyduje lekarz, nie rodzic, nauczyciel ani Policja; do czasu ewentualnego przyjazdu rodziców pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel).

Telefonicznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych; zaprosić do współpracy nad rozwiązaniem problemu.

Współpracować z Policją, która podejmuje dalsze czynności i ewentualnie kieruje materiały do sądu rodzinnego.

Przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym ewentualnie spisać kontrakt.

Objąć problem pracą „zespołu wychowawczego” (pracownicy szkoły, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy, jeśli

rodzina objęta jest nadzorem i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę.

Powiadomić organy nadzoru i tworzyć dokumentację związaną ze zdarzeniem.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

13. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI KRYZYSOWEJ – SAMOOKALECZENIA, MYŚLI SAMOBÓJCZE.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń ma myśli samobójcze bądź samookalecza się, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego bądź psychologa.

Pedagog/psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę.

4. Po rozmowie z uczniem należy podjąć następujące działania:

- wezwać rodziców/opiekunów,
- poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji.

5. Wychowawca ściśle współpracuje z psychologiem i pedagogiem szkoły (obserwacja ucznia podczas zajęć lekcyjnych i przerw).

6. Dyrektor szkoły może poinformować Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji, jeżeli będzie miało to wpływ na bezpieczeństwo ucznia w szkole.

7. Pedagog lub psycholog szkolny sporządza notatkę ze zdarzenia w której zobowiązuje rodziców do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą w celu udzielenia dalszej pomocy dziecku (uczniowi).

14. Procedura postępowania w przypadku samookaleczenia ucznia na terenie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kębłowie

W przypadku sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia na terenie szkoły, należy:

1. Uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub personelu obsługi.
3. Poinformować o zaistniałym zdarzeniu dyrekcję, pedagoga, i wychowawcę klasy, do której chodzi uczeń dokonujący samookaleczenia (w razie potrzeby wezwanie pogotowia ratunkowego i policji).
4. Wezwać rodziców ucznia (wychowawca / dyrekcja) i zobowiązać ich do konsultacji psychiatrycznej dziecka.
5. Sporządzić notatkę służbową o zaistniałym zdarzeniu.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

15. Procedury organizacji wycieczek szkolnych

Na podstawie:

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. z 2018 r., poz. 1055):

oraz art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 i 1000) zarządza się, co następuje:

I. Publiczne przedszkola, szkoły i placówki, zwane dalej "szkołami", mogą organizować dla uczniów krajoznawstwo i turystykę.

II. W organizowaniu krajoznawstwa i turystyki szkoły mogą współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.

III. Organizowanie przez szkoły krajoznawstwa i turystyki ma na celu:

- 1) poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii;
- 2) poznawanie kultury i języka innych państw;
- 3) poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego;
- 4) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania;
- 5) upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody;
- 6) upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej;
- 7) poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie;
- 8) przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej;
- 9) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

IV. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.

1. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w formie:

- 1) wycieczek przedmiotowych - inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
- 2) wycieczek krajoznawczo-turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
- 3) specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych -zwanych dalej "wycieczkami".

2. Wycieczki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.
3. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.
4. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.
5. Wzór karty wycieczki określa załącznik do rozporządzenia.
6. Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica lub rodziców ucznia. Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły.

V. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:

1. Dyrektor szkoły jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki, o której mowa w § 6 ust. 1; dyrektor szkoły nie przekazuje listy uczniów, o której mowa w § 6 ust. 3;
2. Szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów;
3. Kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.

VI. Zgoda rodziców na udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego jest wyrażana w formie pisemnej.

VII. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.

VIII. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły.

IX. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3, kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

X. Kierownik wycieczki:

- 1) opracowuje program i regulamin wycieczki;
- 2) zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki;
- 3) zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie;
- 4) zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania;
- 5) określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom;
- 6) nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy;
- 7) organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki;
- 8) dokonuje podziału zadań wśród uczniów;
- 9) dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki;
- 10) dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców, w formie i terminie przyjętych w danej szkole.

XI. Opiekun wycieczki:

- 1) sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami;

- 2) współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu;
- 3) sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
- 4) nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom;
- 5) wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.

XI. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.

Od roku szkolnego 2017/2018 dyrektor szkoły może wyznaczyć na kierownika wycieczki także inną niż pracownik pedagogiczny szkoły osobą pełnoletnią, która posiada przygotowanie odpowiednie do realizacji zadań kierownika wycieczki, w tym zapewnienia bezpieczeństwa uczniom.

Szczegółowe zasady bezpieczeństwa na wycieczkach szkolnych:

1. Wycieczka autokarowa:

Kierownik wycieczki autokarowej na 3 dni przed wyjazdem powiadamia Sekcję Ruchu Drogowego Policji o planowanym wyjeździe, podając miejsce, datę i godzinę wyjazdu, prosi o kontrolę trzeźwości i dyspozycji fizycznej kierowcy oraz stanu technicznego pojazdu.

Informację o zgłoszeniu kierowcy i autokaru do kontroli podaje do wiadomości rodziców uczestników wycieczki.

- a) ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe;
- każdy opiekun ma przydzieloną sobie grupę 15 uczniów,**
- b) opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w środkowej części pojazdu,
- c) przejście wewnątrz autokaru musi być wolne,
- d) należy zabronić uczniom w czasie przejazdu spacerowania po autokarze, siedzenia tyłem, na oparciu, wyrzucania śmieci przez okna itp.,
- e) uczestnicy wycieczki mają obowiązek przestrzegać przepisów ruchu drogowego i wykonywać polecenia kierowcy autokaru,
- f) bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach,
- g) postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach,
- h) po każdej przerwie należy sprawdzić stan liczebny grupy,
- i) autokar musi być oznakowany -przewóz dzieci,
- j) uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący jazdę siedzą przy opiekunach,
- k) nie ma przepisu zabraniającego jazdy nocą,
- l) należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy,
- m) w przypadku awarii pojazdu, kolizji, wypadku, powstania pożaru, opiekunowie powinni ewakuować uczestników wycieczki w bezpieczne miejsce,
- n) w razie potrzeby udzielają pierwszej pomocy przedlekarskiej,
- o) w razie konieczności angażowania służb ratunkowych, korzystać z międzynarodowego numeru telefonu komórkowego –112.

2. Wycieczka piesza:

- a) przed rozpoczęciem zwiedzania każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki, miejscu pobytu docelowego, aby w razie zagubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki,

- b)w trakcie pieszego poruszania się po mieście opiekunowie powinni tak podzielić się obowiązkami, aby jeden znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi zamykał grupę,
- c)opiekunowie powinni poruszać się w granicach kontaktu wzrokowego,
- d)opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim,
- e)prowadzenie grupy powinno odbywać się zgodnie z zasadami ruchu drogowego,
- f)w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, aby uczestnicy wycieczki:
 - znajdowali się w jednym pojeździe lub jednej jego części (dot. autobusu, tramwaju, metra, kolejki),
 - znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
 - posiadali ważne bilety na przejazd,
- g)uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych,
- h)w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem -lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu,
- i)w lesie poruszamy się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych -wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach,
- j)opiekun powinien posiadać mapę i dobrze znać teren,
- k)należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

3. Wycieczka w góry:

- a)odpowiedni ubiór -buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy w plecaku,
- b)wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po znakowanych szlakach turystycznych; **1 opiekun na 10 uczestników**,
- c)prowadzący wycieczkę wraz z przewodnikiem idzie na początku, za nim najstarsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun idzie na końcu grupy,
- d)na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi górski przewodnik górski,
- e)wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników –dla młodzieży starszej długość trasy może przekroczyć 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynekami,
- f)na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu,
- g)należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

4. Wycieczka rowerowa:

- a)mogą brać udział uczniowie, którzy posiadają kartę rowerową,
- b)długość trasy do 50 km dziennie,
- c)**w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób**,
- d)prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najstarsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy,
- e)odstęp między jadącymi do 5 m,
- f)przerwa między grupami co najmniej 150 m,
- g)oznaczenia: z przodu biała chorągiewka, z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa z światłem odblaskowym na końcu,
- h)tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najstarszego uczestnika,
- i)uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim, jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z

przepisami ruchu drogowego,

j)opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów oraz zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę,

k)uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę.

5 Przejazdy pociągiem:

a)opiekun musi przebywać z grupą w wagonie (nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów), w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniej rezerwacji miejsc lub przedziałów,

b)należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna,

c)w czasie postoju uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach,

d)bilety na przejazd, zaświadczenie o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne powinien posiadać kierownik wycieczki

DYREKTOR

mgr Renata Grzenia

KARTA WYCIECZKI

Nazwa i adres przedszkola/szkoły/placówki:

.....

Cel wycieczki:

.....

.....

Nazwa kraju¹⁾/miasto/trasa wycieczki:

.....

.....

.....

Termin:

Numer telefonu kierownika wycieczki:

Liczba uczniów:, w tym uczniów niepełnosprawnych:

Klasa:

Liczba opiekunów wycieczki:

Środek transportu:

¹⁾ Dotyczy wycieczki za granicą.

PROGRAM WYCIECZKI

Data, godzina wyjazdu oraz powrotu	Długość trasy (w kilometrach)	Miejscowość docelowa i trasa powrotna	Szczegółowy program wycieczki od wyjazdu do powrotu	Adres miejsca noclegowego i żywieniowego oraz przystanki i miejsca żywienia

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa w czasie wycieczki.

Kierownik wycieczki

.....

(imię i nazwisko oraz podpis)

Opiekunowie wycieczki

1.

2.

3.

4.

5.

6.

(imiona i nazwiska oraz podpisy)

ZATWIERDZAM

.....

(data i podpis dyrektora przedszkola/szkoły/placówki)

16. Procedura postępowania z uczniem stwarzającym problemy wychowawcze

Grupa personelu	Nauczyciele oraz wychowawcy	Pedagog szkolny	Dyrektor
<i>Najważniejsze w działaniu</i>			
<i>Traktowanie każdego przypadku indywidualnie</i>	Dobrać skuteczną metodę postępowania do konkretnego ucznia	Dobrać skuteczną metodę postępowania do konkretnego ucznia	Dostosowywać reakcje do sytuacji i osoby
<i>Poszukiwanie wsparcia innych osób</i>	Szukać wsparcia w pracy wychowawczej z uczniem w szkole i poza nią	Konsultować się w sprawach ucznia z nauczycielami, wychowawcami i w zespołach	Współpracować z wychowawcą, pedagogiem i wicedyrektorem nad rozwiązaniem problemu ucznia
<i>Spójny system działania</i>	Jednolity kierunek działań	Ujednolicić sposób postępowania personelu z uczniem	Wypracować wspólny front wobec ucznia
<i>Konsekwencja w działaniu</i>	Konsekwentnie przestrzegać ustalonych zasad i karać za odstępstwa od nich	Być konsekwentnym, dotrzymywać słowa w sprawach trudnych wychowawczo	Być konsekwentnym, dotrzymywać słowa w sprawach trudnych wychowawczo.
<i>Rozmowa z uczniem</i>	Rozmawiać i negocjować z uczniem	Rozmawiać z uczniem, nie bazować na opinii dorosłego o nim	
<i>Poznanie i zrozumienie przyczyn niewłaściwego zachowania ucznia</i>	Szukać przyczyn niewłaściwego zachowania ucznia	Poznać i zrozumieć przyczyny niewłaściwego zachowania ucznia	
<i>Kontrolowanie własnego zachowania i emocji</i>	Wyciszyć własne emocje, dawać jasne komunikaty uczniowi	Kontrolować własne emocje, skupić się na problemie	
<i>Kontaktowanie się z rodzicami</i>	Rodzice i nauczyciele muszą obrać jednolity kierunek działań wobec ucznia	Rodzice i nauczyciele muszą obrać jednolity kierunek działań wobec ucznia	Informować rodziców o zachowaniu dziecka
<i>Odwoływanie się do procedur</i>	Kierować się statutem szkoły i procedurami szkolnymi	Kierować się statutem szkoły i procedurami szkolnymi	Odwoływać się do sądu, gdy rodzice źle sprawują opiekę nad dzieckiem
<i>Rola/postawa/nastawienie</i>	Być osobą dominującą w relacji z uczniem	Kierować postępowaniem nauczycieli wobec ucznia	Być ostatnią instancją, włączać się w sprawy poważniejsze

Poziomy rozwiązywania

Uczeń – wychowawca	Uczeń – wychowawca - pedagog	Uczeń – wychowawca – pedagog - rodzic	Dyrektor
I poziom	II poziom	III poziom	IV poziom

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

17. Procedura procesu adaptacyjnego uczniów klas pierwszych

1. Kontakt dziecka ze szkołą rozpoczyna się na etapie rocznego przygotowania przedszkolnego i obejmuje: obserwację zajęć prowadzonych w klasach pierwszych podczas dni otwartych w połączeniu ze zwiedzaniem szkoły, udziału w wybranych imprezach na terenie szkoły.
2. Z początkiem roku szkolnego uczniowie klas pierwszych zapoznają się z budynkiem szkolnym, pracownikami szkoły oraz poznają zasady funkcjonowania w nowym środowisku.
3. Nauczyciele zapoznają uczniów z zasadami bezpiecznego poruszania się w szkole i w drodze do szkoły. Zwracają szczególną uwagę na bezpieczne zachowanie się w czasie przerwy, zajęć w-f, odpowiednie poruszanie się po schodach i kulturalne zachowanie się na stołówce. Uczestniczą też w apelu porządkowym.
4. W pierwszym okresie nauki nauczyciele dokonują diagnozy rozwoju dziecka rozpoczynającego edukację szkolną.
5. Na podstawie uzyskanych informacji i kart przedszkolnych dziecka sześciolatniego wychowawcy wraz z pedagogiem szkolnym decydują o rodzaju ewentualnej pomocy.
6. Nauczyciele - wychowawcy w pierwszych dniach nauki stosują metody i formy pracy integrujące zespół klasowy.
7. Przyjmuje się, że w pierwszych dwóch miesiącach dokonuje się motywacji uczniów w formie pochwały.
8. W trakcie trwania nauki pierwszoklasiści uczą się współpracy w zespole klasowym, uczestniczą w zabawach i imprezach szkolnych wspólnie z kolegami ze starszych klas.
9. Uczniowie klas pierwszych, w początkowym okresie nauki, zapoznają się z prawami i obowiązkami ucznia oraz tradycjami i zwyczajami Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kębtowie.
10. Na zebraniu rodzice uczniów klas pierwszych zapoznają się z wymaganiami stawianymi przed uczniami, gamą dodatkowych zajęć organizowanych dla uczniów klas I – III. Rodzice wypełniają ankietę celem uzyskania danych osobowych ucznia i pozostałych informacji o

dziecku.

11. Na zakończenie pierwszego półrocza przeprowadza się wśród rodziców ankietę, której celem jest zdiagnozowanie oczekiwań rodziców wobec szkoły.

12. Uczniowie klas pierwszych odbywają zajęcia w salach, które podzielone są na część przeznaczoną do pracy przy stolikach i część zabawową wyposażoną w dywan.

13. Uczniowie mają wydzielone miejsca do przechowywania podręczników szkolnych.

14. Sale lekcyjne wyposażone są w pomoce i środki dydaktyczne oraz stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu. W salach znajdują się kąci tematyczne mające na celu rozwijanie zainteresowań.

DYREKTOR

mgr Renata Grzenia

18. Procedura procesu adaptacyjnego uczniów klas czwartych

1. Pod koniec każdego roku szkolnego wychowawcy klas trzecich przekazują informacje o swoich wychowankach przyszłym wychowawcom klas czwartych.
2. Uczniowie klas czwartych w pierwszych dniach nauki zapoznawani są z nowymi zasadami funkcjonowania w szkole.
3. Uczniowie zostają zapoznani z ofertą zajęć pozalekcyjnych, stanowiącą atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego.
4. Czwartoklasiści wraz z wychowawcą tworzą tzw. „Kontrakt klasowy”, ustalając w nim zasady i normy postępowania, które będą obowiązywać w ich klasie.
5. Nauczyciele - wychowawcy przeprowadzają zajęcia integrujące zespół klasowy.
6. W trakcie trwania nauki, uczniowie zdobywają umiejętności współpracy i zdrowego współzawodnictwa oraz uczestniczą w zabawach i imprezach szkolnych.
7. Wychowawca przeprowadza ankietę, na podstawie, której diagnozuje oczekiwania rodziców wobec szkoły i uzyskuje dodatkowe informacje o dziecku.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

11. Zasady odbywania dyżurów nauczycielskich

1. Dyżur rozpoczyna się z dzwonkiem na przerwę, a kończy po 2 dzwonku na lekcje. Nauczyciele, którzy mają dyżur wychodzą równo z dzwonkiem na przerwę. Nauczyciele, którzy nie mają dyżuru pozostają przy swojej klasie do czasu pojawienia się nauczyciela dyżurującego w tym rejonie. Nauczyciele dyżurujący pozostają na swoim obszarze (po dzwonku na lekcję) do czasu przybycia nauczycieli na lekcje.
2. Opuszczenie dyżuru dozwolone jest tylko w sytuacjach szczególnie uzasadnionych, po uprzednim powiadomieniu innego nauczyciela, który będzie zastępował nieobecnego nauczyciela na dyżurze.
3. Dyżur należy pełnić aktywnie (przemierzając się po całym obszarze objętym dyżurem, również zaglądając do toalet) pamiętając, że jego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.
4. Harmonogram dyżurów zawierający obszary objęte dyżurem oraz osoby go sprawujące w poszczególnych godzinach przerw, przyjmowany jest na Radzie Pedagogicznej.

Obszary dyżurowania i ich zasięg:

- a) Szatnia – wejście przed szkołą, oba pomieszczenia szatni oraz schody przy sali gimnastycznej prowadzące do i z szatni.
- b) Parter nowa szkoła – korytarz przy sali 159, schody prowadzące z sali gimnastycznej na parter i 1 część schodów na piętro, korytarz przy szatni sport. 104, 109, 110, s. 113, schody z podjazdem.
- c) Parter S i łącznik – schody na piętro 1 część, schody do sali 012, korytarz łącznika od sal 122, 123, 156, 157 oraz toalety 116, 118, 120, winda.
- d) Parter stara szkoła – korytarz od sal 124, 155, 153, 125, 152a, 152b, schody piętro 1 część, toalety 129, 132, 134, 135, oraz sale 137, 138, 152.
- e) Piętro stara szkoła – hol od sali 219, 220, 221, 222, 223, 224, 214 i toalety 218, 215, schody na parter 1 część.
- f) Piętro S i łącznik – schody na parter 1 część, korytarz od sal 225, 226, 213, 212, 211, oraz toalety 209, 207.
- g) Piętro nowa szkoła – korytarz od sal 201, 202 toalety 204, 206 oraz schody na parter 1 część.

W okresie wyjść uczniów na boisko, nauczyciele z obszarów C, F, G pełnią dyżur na boisku.

5. W przypadku nieobecności nauczyciela dyżur pełni nauczyciel, który ma zastępstwo na lekcji (jeśli nie ma w tym samym czasie swojego dyżuru), co potwierdza podpisem na karcie z zastępstwami.
6. W przypadku braku 2 nauczycieli dyżurujących na danym poziomie, trzeci nauczyciel gromadzi uczniów na jednym odcinku przy wsparciu pracowników nie będących nauczycielami.
7. Dzieci odwożone, oczekujące w świetlicy, udają się do szatni pod opieką nauczyciela świetlicy.
8. Dzieci do 7 roku życia są przyprawdazane do szatni i odbierane z szatni przez uczącego nauczyciela.

Zmiany zatwierdzone na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 23.01.2019r.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

1. Uczniowie bezwzględnie podporządkowują się poleceniom nauczycieli dyżurujących oraz innych pracowników szkoły.
2. Czas przerwy uczniowie spędzają w sposób sprzyjający relaksowi, odprężeniu. W szczególności zabrania się:
 - a) biegania po korytarzach i schodach,
 - b) hałasowania (krzyki, piski, gwizdy),
 - c) stosowania agresji fizycznej i psychicznej (popychanie, kopanie, bicie, podstawianie nóg, przezywanie, obrażanie, wyzywanie itp.),
 - d) organizowania zabaw, które mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia (gra w gumę, piłkę, skakanie, kopanie i rzucanie różnych przedmiotów itp.),
 - e) siadania na schodach i parapetach, blokowania drożności dróg ewakuacyjnych
 - f) śmiecenia, niszczenia mienia i sprzętu szkolnego,
 - g) noszenia przy sobie niebezpiecznych dla życia i zdrowia przedmiotów (nożyczki, szpilki, pinezki, przybory szkolne).
3. W czasie przerw uczniowie nie przebywają w klasie, spacerują po korytarzu.
4. Uczniów obowiązuje zakaz opuszczania terenu szkoły w czasie przerw. planowych godzin edukacyjnych (w tym zajęć pozalekcyjnych)
5. Uczniowie zobowiązani są do przebywania podczas przerwy w rejonie sali, w której odbywać się będą zajęcia.
6. Uczniowie korzystający ze stołówki zobowiązani są do powrotu na miejsce przebywania swojej klasy niezwłocznie po spożyciu posiłku, wypiciu herbaty.
7. Należy pamiętać o tym, że toaleta to miejsce wyznaczone do ściśle określonego celu. Zabrania się wchodzenia na muszle klozetowe, podglądania kolegów, otwierania okien.
8. Uczniów obowiązują zasady bezpiecznego poruszania się po schodach – uczniowie spokojnie wchodzą i schodzą, zawsze prawą stroną.
9. Schody i wąska część korytarza na parterze nie są miejscem zabawy.
10. Plecaki stawiamy równo przy ścianie.
11. Na teren przed szkołą można w czasie przerwy wychodzić jedynie w dni wyznaczone przez dyrektora szkoły, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych i pod warunkiem, że na tym terenie znajdują się nauczyciele dyżurujący.
12. Podczas przerw obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń do rejestracji obrazu i dźwięku.
13. Po dzwonku na lekcje uczniowie zobowiązani są ustawić się przed wyznaczoną salą lekcyjną.
14. Uczniowie dowożeni czekający na autobus i IVECO powinni znajdować się w świetlicy do momentu przyjazdu pojazdu i pod opieką osoby upoważnionej.
15. W szatni zachowujemy czystość i porządek.
16. Każdy wychowawca zapoznaje z regulaminem uczniów i ich rodziców
17. Każdy uczeń zobowiązany jest do przestrzegania regulaminu. W razie nieprzestrzegania ustaleń zostaną wyciągnięte konsekwencje.

II. Sposoby zapoznawania z w/w procedurami uczniów, rodziców i nauczycieli.

Procedury wewnętrzne opracowują powoływane przez dyrektora zespoły nauczycieli. Zatwierdza je dyrektor, o ile przepisy prawa nie dają tej kompetencji innemu organowi.

Przed zatwierdzeniem procedury z zakresu bezpieczeństwa dyrektor przedkłada dokumenty do konsultacji SU i RR. Konsultacje w uzgodnionej formie nie mogą trwać dłużej niż 21 dni od daty przedłożenia projektu.

Dyrektor zapoznaje z procedurami wszystkich nauczycieli na zebraniach rady pedagogicznej oraz w formie pisemnej i elektronicznej udostępnia je w przyjęty w szkole sposób. Uczniowie zapoznawani są przez wychowawców klas w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy w terminie do 14 dni od wejścia w życie opracowanego dokumentu. W przypadku nieobecności wychowawcy klasy obowiązek ten przejmuje wyznaczony przez dyrektora nauczyciel.

Przewiduje się również inne formy informowania o obowiązujących sposobach postępowania.

Rodzice uczniów z prawem wewnętrznym są zapoznawani przez wychowawców klas w trakcie zebrań.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia

III. Zadania nauczycieli związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom:

1. Odbywanie dyżurów nauczycielskich przed zajęciami do ich zakończenia zgodnie z harmonogramem i obowiązującymi zadaniami.
2. Sprowadzanie uczniów do szatni po ostatniej godzinie lekcyjnej przez nauczyciela prowadzącego te zajęcia (przekazanie uczniów zapisanych do świetlicy szkolnej) – dotyczy uczniów, którzy nie ukończyli 7 lat.
3. Sprawdzenie przez nauczycieli uczących, czy wszystkie dzieci do 7 roku życia zostały odebrane zgodnie z oświadczeniami rodziców.
4. Przyjęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów w trakcie prowadzonych zajęć obowiązkowych i nadobowiązkowych ujętych planem dydaktyczno-wychowawczym szkoły (lub planem zajęć).
5. Sprawdzanie listy obecności uczniów na prowadzonych zajęciach i potwierdzanie tego podpisem w dziennikach zajęć.
6. Organizowanie zajęć poza terenem szkoły i wycieczek zgodnie z odrębnymi przepisami (złożenie odpowiedniej dokumentacji do zatwierdzenia dyrektorowi).
7. Przejęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów podczas organizowanych wyjść i wycieczek.

DYREKTOR
mgr Renata Grzenia